

[illegible]

На покутті, під образами — необмолочений сніп вівса або пшениці — дідух, який прикрашатиме оселю від 6 до 14 січня. На підлозі — солома, а під нею і горіхи, і цукерки, і копійки. Ми скачемо навприсядки, примовляючи: «Кво-кво на Різдво, когут один — курок сто», і вибираємо ласощі, це щоб на обійсті всяка живність водилася. Батьки

пригощають худобу, обходять сад, кладуть під стіл сокиру, щоб різну нечисть відлякувала. До неї треба торкатися ногами, вечеряючи, тоді ніщо лихе з тобою не трапиться! З тією ж метою по краях столу ставлять голівки часнику. Мати засвічує свічку, проказуємо молитву. Батько благословить кутю: «Дякуємо Богові, що дочекали здоровими до Святого вечора. Дай, Боже, дочекати в добрі та здоров'ї до наступного року. Христос ся рождає!» Ми дружно відповідаємо: «Славите Його!» І зачерпуємо в ложки куті. З неї починається частування. Потім, по вечеравши, — колядуємо. Прибираємо зі столу все, крім куті, залишаємо її та зв'язані сіном ложки на почастунок душам покійних родичів... Завтра — Різдво.

Ірина Дем'янова

Шукання грибів

Святий вечір
пхає в плечі,
заглядає в хату.
А в тій хаті
на підлозі
соломи багато.
А в соломі
десь під низом
білі грибенята.
Палиці берем
з-під лавки,
будем їх шукати.
Тут й цукерки, й шоколадки,
білочки лукаві
нам підморгують принадно
й ховаються жваво.
Ми соломі розгрібаєм:
«Є грибки, нівроку!»
Святий вечір нашим краєм
йде потужним кроком.

Ярослав Сачко

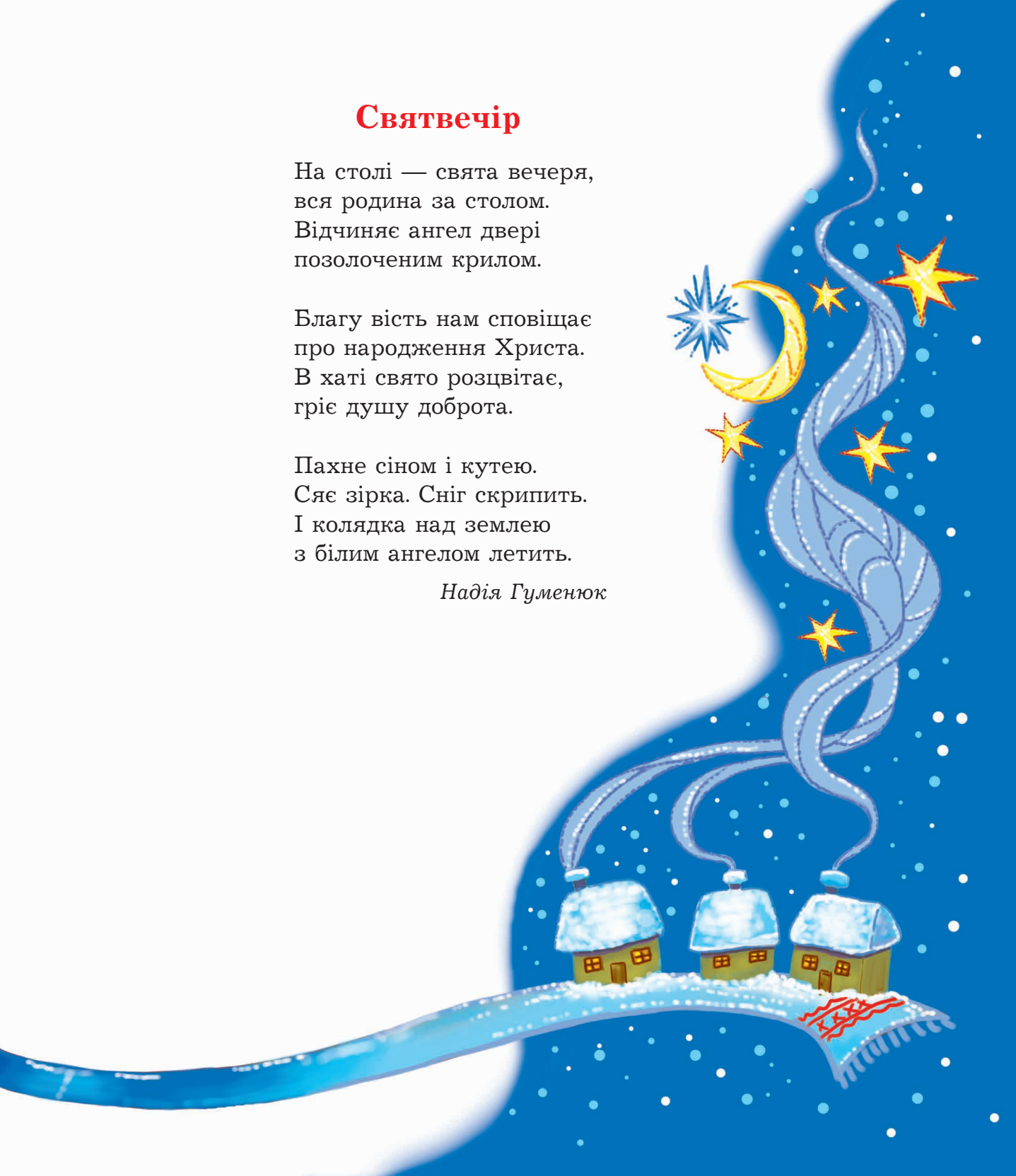
Святвечір

На столі — свята вечере,
вся родина за столом.
Відчиняє ангел двері
позолоченим крилом.

Благу вість нам сповіщає
про народження Христа.
В хаті свято розцвітає,
гріє душу доброта.

Пахне сіном і кутею.
Сяє зірка. Сніг скрипить.
І колядка над землею
з білим ангелом летить.

Надія Гуменюк

Дух Різдва

Падав сніг, не такий як завжди, а великий та лапатий. Дівчинка помітила це через маленьке церковне віконечко. Після закінчення літургії, як завжди, Настуня (а саме так звали дівчинку) підійшла до столу, де продавалися різні церковні календарики, книжечки та свічечки. Але одна річ особливо притягувала захоплений погляд дитини. Вона кожного разу стояла та вдивлялася на прекрасну свічку у вигляді янгола. Він дивився на неї добрим, теплим поглядом.

— Подобається? — почувся голос, що наче розбудив дівчинку. Несподівано перед нею виросла постать священика. Він здавався дуже великим через свою повноту, а його пишна борода закривала майже все обличчя, та очі виблискували й посміхалися.

— Так, дуже. — відповіла Настуня.

— А хочеш, я тобі подарую його, але знай, це особливий янгол. З нього розпочнеться сьогодні Різдво, та здійсняться усі мрії та бажан-

ня. Він — дух Різдва. Адже ти знаєш, що саме у цю ніч відбуваються неймовірні чудеса. Потрібно тільки вірити. Ти ж віриш у диво?

— Так, звичайно, — тримаючи свічку, подаровану отцем Петром, і не тямлячись від щастя, відповіла дівчинка.

Настуня з бабунею відійшли вже далеченько від церкви. Аж раптом почули голос отця. Він щось гукав, та вітер доніс лише обривки слів:

«А будь, палати... чи палити...».

Прийшовши додому, Настуня не роздягаючись бігала по кімнаті, намагалась підібрати найкраще місце для свого подарунка. Нарешті бабуня стягнула з неї шубку, шапочку та шалик. А дівчинка засмучено запитала, дивлячись на янгола світлими очима:

— Бабусю, а сьогодні справді здійснюються бажання та творяться дива?

— Так, моя дороженька, потрібно лише дуже щиро цього захотіти — тоді обов'язково здійсняться...

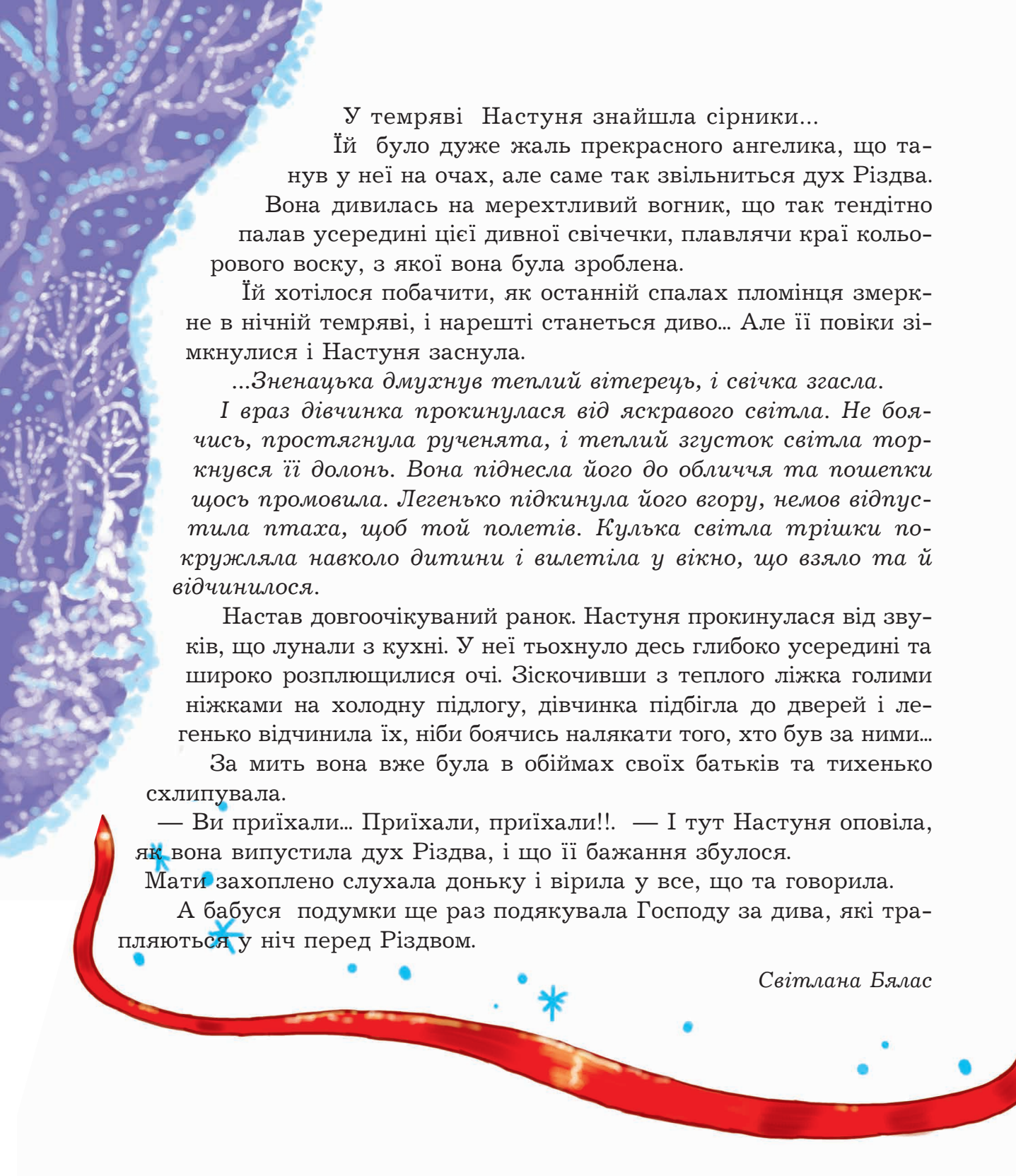
Вона не встигла цього доказати як Настуня промовила:

— А я не маю багато бажань, у мене є лише одне-однісіньке...

Бабуся й онука мовчки поглянули одна на одну. Старенька ледь посміхнулася, та в очах забриніли сльози.

Минув вечір, бабуня заснула, а Настуня все милувалася янголом. Вона хвилювалася, що пропустить початок Різдва, про який говорив отець. Дівчинка чекала й чекала... Та зненацька настала дивна тиша, Настуня виглянула у вікно й була вражена тим, що не помітила жодної зірочки, навіть найменшої, а найголовніше — зник місяць. У будиночку стало неймовірно темно. І раптом вона усвідомила слова, що отець Петро гукав їм услід. Свічку-янгола потрібно запалити!

У темряві Настуня знайшла сірники...

Їй було дуже жаль прекрасного ангелика, що танув у неї на очах, але саме так звільниться дух Різдва. Вона дивилась на мерехтливий вогник, що так тендітно палав усередині цієї дивної свічечки, плавлячи краї кольорового воску, з якої вона була зроблена.

Їй хотілося побачити, як останній спалах племінця змеркне в нічній темряві, і нарешті станеться диво... Але її повіки зімкнулися і Настуня заснула.

...Зненацька дмухнув теплий вітерець, і свічка згасла.

І враз дівчинка прокинулася від яскравого світла. Не боячись, простягнула рученята, і теплий згусток світла торкнувся її долонь. Вона піднесла його до обличчя та пошепки щось промовила. Легенько підкинула його вгору, немов відпустила птаха, щоб той полетів. Кулька світла трішки покружляла навколо дитини і вилетіла у вікно, що взяло та й відчинилося.

Настав довгоочікуваний ранок. Настуня прокинулася від звуків, що лунали з кухні. У неї тьохнуло десь глибоко усередині та широко розплющилися очі. Зіскочивши з теплого ліжка голими ніжками на холодну підлогу, дівчинка підбігла до дверей і легенько відчинила їх, ніби боячись налякати того, хто був за ними...

За мить вона вже була в обіймах своїх батьків та тихенько схилювала.

— Ви приїхали... Приїхали, приїхали!! — І тут Настуня оповіла, як вона випустила дух Різдва, і що її бажання збулося.

Мати захоплено слухала доньку і вірила у все, що та говорила.

А бабуся подумки ще раз подякувала Господу за дива, які трапляються у ніч перед Різдром.

Світлана Бялас

Святий вечір

На Святвечір, красний вечір,
ясна зірка в небі сяє,
і молитву шепчуть бори,
десь таємний спів лунає.

Українська дитина
ніжно тулиться до мами:
— Нене, що то новина?
Хто співає над полями?

— То Святвечір, мій соколе, —
так шепоче люба ненька, —
то дзвенять ангельські хори,
бо вродивсь Ісус маленький.

За любов, за справедливість
це дитя буде терпіти,
всіх покривджених підійме,
замість терня дасть їм квіти.

Замість нужди і неволі
дасть Ісус добро й свободу
і дарує кращу долю
українському народу!

Юра Шкрумеляк

Різдвяний дивосвіт

Тремтить сніжинка на порозі,
зоря сіяє над селом.
Святвечір квітне на морозі,
так пахне сіном під столом...

А у світлиці жде бабуса.
Вже ніч засвічує зізду.
Несуть Ангели на обрусі
кутю і вічну коляду.

Воскову свічечку, як долю,
засвітить мати на столі.
В цю мить не стане в світі болю
і просвітліє на землі.

Володимир Присяжний

Святвечір

Крізь недугу, сніги і жалі
лину серцем до рідного дому:
там десь свічка горить на столі,
батько вносить до хати солому.

Там ялинка в предивній красі,
там забуто невдачі і лихо;

«Отче наш» — на колінах усі
промовляють за батьком тихо.
Кутю мати на стіл подає,
всі куштують святкові страви, —
і сльозою між ними стає
мій задуманий погляд ласкавий.

Оксана Яворська

Душа наповнена тишею,
вечір морозом хукає,
радість у серце віршами
стукає, стукає, стукає...

Понад снігами-дзвонами,
у кишнях — горіхами,
щиро до неба молимося,
ділимося горем і втіхами.

Місяць між хмарами сяє,
світяться зорі красою,
люди Христа зустрічають
кутею і колядою.

Оксана Яворська

